

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 2. Vtrum vti conueniat brutis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

nibus, passionibus, in delectationem, in opus, quo modo passim vtuntur Theologi & Philosophi. Vnde non videtur differre ab electione, tamquam quiddam communius. Electio enim proprie est volitio efficacis vnius medij ex multis, cum quadam prælatione respectu alterius. Consensus autem non necessariò est volitio efficacis: neque requirit comparationem plurium mediorum inter se, sed est simplex acceptatio medij, vel etiam finis.

ARTICVLVS IV.

Virum consensus in actum pertineat ad partem animæ superioris.

Conclusio est affirmans. Ratio est, quia nemo consentit in aliquod opus, quin consideret vel considerare possit & debeat, si ne consentaneum rationibus æternis, id est legi naturali, seu dictamini rectæ rationis. De hoc infra qu. 74.

QVÆSTIO XVI.

De Vsu.

ARTICVLVS I.

Virum Vti sit actus voluntatis?

Conclusio est. Vti est proprius actus voluntatis. *Vsus, quid.*
Probat; Quia vti re aliqua est eam applicare ad suam functionem: Atqui voluntatis est applicare vires animæ, corporis membra, & res exteriores, quæ sunt in nostra potestate, ad suas functiones vel quasi functiones: ergo vti est actus voluntatis.

Dices, Ipsæ functiones aliarum virium & rerum, sunt vsus earum: ergo vti non est actus voluntatis. Antecedens patet. Vsus enim oculi est videre, vsus auris est audire, manus apprehendere; mallei tundere, & sic de cæteris.

Respondeo; Esse duplicem vsum; actiuum & passiuum (qui & formalis dicitur) & utrumque esse actum voluntatis, sed non eodem modo. Nam vsus actiuus est actus voluntatis elicitus, per quem applicamus alias animæ vires ad suas functiones: applicamus enim illas volendo illarum operationes, vt supra ostensum est. Sic velle videre, est vsus actiuus oculi; velle audire, est vsus auditus; velle currere, est vsus potentie motiue; velle equitare; est vsus equi. Vsus passiuus est operatio vel quasi operatio rei quæ vtitur, quatenus illa operatio est dependens à voluntatis applicatione: vnde hic vsus est etiam actus voluntatis, non quidem elicitus, sed imperatus: quia non habet rationem vsus, nisi vt à voluntate dependet, tamquam effectus & motio quædam rei, quæ voluntas dicitur vti. Vnde etiam vocatur vsus passiuus; rectius tamen diceretur vsus formalis, nam est id quo formaliter voluntas dicitur vtens aliquâ potentia; vt patet ex communi modo loquendi. Et hoc modo res omnis dicitur esse propter suum vsum, id est propter suam operationem.

Dices, Ista operatio non existit in voluntate, sed in potentia, vel re illa quæ voluntas vtitur: ergo voluntas non dicitur per eam formaliter vtens; forma enim debet inesse subiecto quod denominat.

Respondeo Negando Consequentiã. Quia vsus se habet respectu vtentis per modum actionis transeuntis, sicut calefactio respectu ignis. Vnde non debet esse in vtente, sed in re quæ vtitur. Sicut calefactio non est in igne, sed in aqua quæ calefit.

Indicat hoc D. Thomas, cum ait, *Vsum esse voluntatis, tamquam primi mouentis; aliarum potentiarum tamquam exequentium.*

Vt autem hæc melius concipiantur, Notandum est, vt minimum quatuor concurrere ad omnem vsum proprie dictum. Primum est, Potentia voluntatis. Secundum est, Volitio; v. g. volitio videndi. Tertium, Potentia; verbi gratia visua. Quartum, Visio.

Volitio est illa vis quæ proprie dicitur vtens: Primò, Seipsa. Secundò, Alijs potentijs. Tertio, Membris. Quarto, Rebus externis.

Volitio videndi est vsus actiuus. Est enim actus ille, per quæ voluntas causat quodammodo vsum formalem rei. Vnde etiam est prior saltem naturâ quàm vsus formalis, tamquæ causa effectiua illius.

Potentia visua est res quæ voluntas vtitur.

Visio est vsus formalis: Non respectu potentie visua (non enim potentia visua proprie dicitur vtens, cum se habeat per modum instrumenti) sed respectu voluntatis; quatenus visio pendet à voluntate. Vnde patet, vsum formalem cuiusque rei dicere operationem illius rei cum actuali dependentia à voluntate, tamquam à causa applicante.

ARTICVLVS II.

Virum vti conueniat brutis?

Conclusio est negans. Probat; Primo, Quia vti est applicare aliquod principium actionis ad suam functionem: atqui bruta proprie non applicant suas vires ad functiones: sed naturali instinctu applicantur apprehenso obiecto.

Secundò, Quia non cognoscunt ordinem viri & membrorum ad suas functiones; quod tamen ad vsum requiritur.

Tertio, ex D. Augustino, lib. 83. quæst. q. 30. *Frui vobis, & qualibet corporali voluptate, nõ adeo absurde existimantur & bestia. Vti autem aliqua re nõ potest, nisi animal rationis particeps. Scire namq; quod quidquid referendum est, non est datum rationis expertibus; nec vti potest quisquam ea re, quæ quod referenda sit, nescit.*

ARTI-